

Nr 1 : 2013

Kort sammanställning av lekfiskräkningen
våren 2013

VÄTTERNFAKTA utgörs av en digital publikations-
serie innehållande fakta som berör Vättern

Vätternvårdsförbundet

VÄTTERN - FAKTA

FAKTA från Vätternvårdsförbundet

Nr 1 :2013

Fakta-serien från Vätternvårdsförbundet instiftades 2012 och utgörs av dokument med beröring till sjön som förtjänat att tillgängliggöras för en bredare krets. Ofta berör innehållet begränsad fråga. Faktaserien kompletterar därmed Rapportserien och ges endast ut digitalt.

Nr	1 :2013
Framsida	Harr Foto: Niklas Nilsson
Utgivare	Måns Lindell (red), 2013.
Kontaktperson	Ann-Sofie Weimarsson, Länsstyrelsen i Jönköpings län. Telefon 036-395000,
e-post:	ann-sofie.weimarsson@lansstyrelsen.se
Webbplats	www.vattern.org
Författare	Niklas Nilsson, Jönköpings Fiskeribiologi

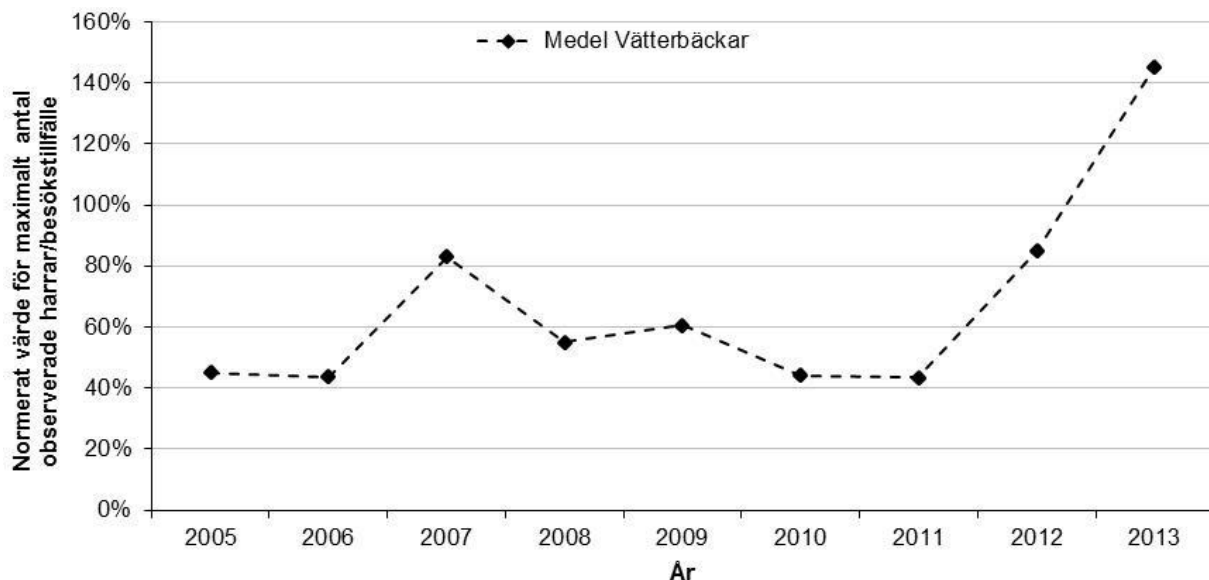
Kort sammanställning av lekfiskräkningen våren 2013.

Observera att nedanstående sammanställning är baserad på uppgifter som har rapporterats in till Länsstyrelsen i Jönköpings län till och med 2013-08-06 och kan därför behöva uppdateras om ytterligare uppgifter inkommer.

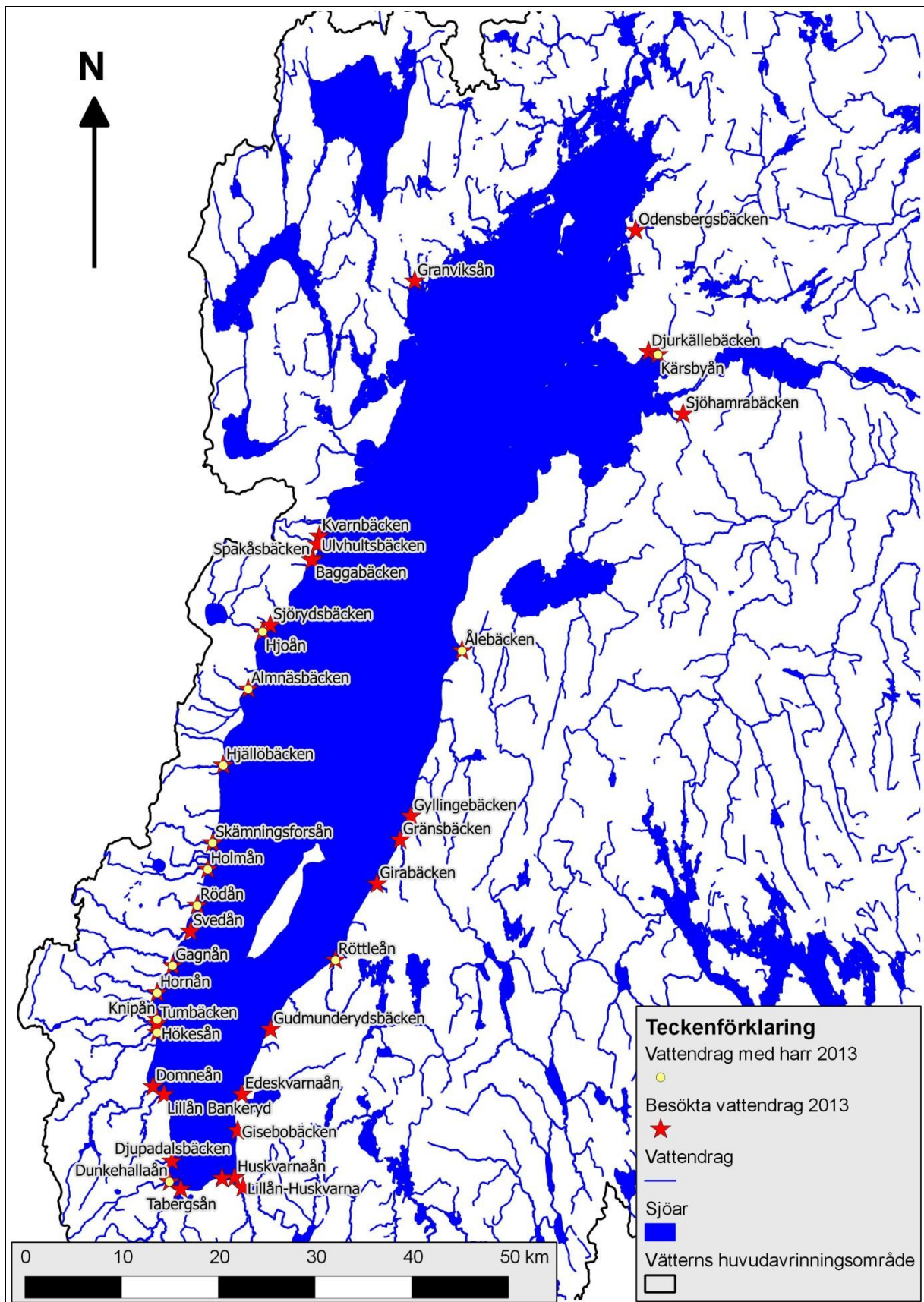
Totalt har 38 vattendrag besökts sammanlagt 400 gånger (Figur och Tabell) av 34 personer/föreningar under perioden 9:e mars – 27:e maj 2013. Detta är den mest omfattande inventeringen av Vätterns tillflöden i samband med harrrens lek sedan Fiskeriverkets utredningskontor i Jönköping genomförde sina undersökningar 1987-1988 och 2002.

Av de vattendrag som besöktes våren 2013 observerades harr i 14 stycken och i majoriteten av dessa har fler harrar observerats i förhållande till våren 2012 (Figur och Tabell). Trenden är även positiv sett till medelvärdet för de normerade värdena för det maximala antalet harrar som har observerats i de elva Vätterbäckar som har besökts minst sex gånger under de senaste nio åren och där harr har observerats vid minst tre enskilda år i respektive vattendrag (Figur).

Det ovanstående kan förvisso bero på att den ökade besöksfrekvens har inneburit att man bättre har prickat in kulmen på harrleken, men i vissa vattendrag som även tidigare år har besökts intensivt föreligger också en ökning. Glädjande är även att det har observerats harr i Almnäsbäcken. Något som inte var dokumenterat sedan tidigare. Bekymrande är dock att ingen harr observerades i Granviksån, trots ett mycket stort antal besökstillfällen. Inte heller i Skrämmabäcken och Svedån observerades någon harr trots att det finns uppgifter om att harr tidigare har förekommit i dessa vattendrag.

Figur . Normerade värden för det maximala antalet observerade harrar vid ett enskilt besökstillfälle respektive år i samband lekfiskräkningarna i Vätterns tillflöden under perioden 2005-2013. Det normerade värdena har beräknats enligt: $\text{LOG}_{10}(\text{Max. antal observerade harrar år}x+1)/\text{LOG}_{10}(\text{Medel Max. antal observerade harrar 2005-2013}+1)*100$. Medel Vätterbäckar är ett medelvärde baserat på de normerade värdena för de av Vätterns tillflöden där besöks har genomförts vid minst sex av åren under perioden 2005-2013 och där harr har observerats vid minst tre av åren i respektive vattendrag. Baserat på publicerat arbetsmaterial Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Figur . Översiktskarta Vättern med de tillflöden där harr inventerades respektive observerades i samband med lekfiskräkningen våren 2013.

Tabell . Sammanställning av antalet besök per vattendrag årsvis i samband med harrleken 2005-2013.

BAO.Nr	Vattendrag	Xkoord	Ykoord	Art	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
067028b	Almnäsbacken	645935	140975	Harr	0	0	0	0	0	0	0	0	2
067028c	Baggabäcken	647284	141640	Harr	0	0	0	0	0	0	0	0	1
67018	Bäckeboäcken	642964	140107	Harr	0	0	0	0	1	0	0	0	0
67009	Djupadalsbacken	641053	140187	Harr	0	0	0	0	0	0	0	0	6
67049	Djurkällebacken	649424	145114	Harr	0	0	0	0	0	0	0	0	1
67012	Domneån	641825	139990	Harr	1	0	1	1	2	0	0	0	3
67010	Dunkehallaån	640840	140160	Harr	0	1	1	4	5	16	9	22	41
67005	Edesvarnaån	641744	140910	Harr	0	0	0	1	0	0	0	0	4
67019	Gagnån	643074	140193	Harr	1	5	14	1	2	13	8	15	24
67002	Girabäcken	643920	142305	Harr	0	0	0	0	0	0	0	0	1
67003	Giseboäcken	641368	140866	Harr	0	0	0	0	0	0	1	0	4
067033c	Granviksån	650154	142695	Harr	0	0	1	0	1	0	0	0	22
67049	Gränsbacken	644375	142544	Harr	0	0	0	0	0	0	0	0	3
67003	Gudmunderydsbacken	642415	141205	Harr	0	0	0	0	0	0	0	0	3
67048	Gyllingebäcken	644620	142655	Harr	0	0	0	0	0	0	0	0	3
67029	Hjoån	646529	141125	Harr	1	6	7	4	27	5	7	62	67
067026b	Hjällöbacken	645147	140717	Harr	0	1	4	2	1	0	1	12	13
67022	Holmån	644071	140556	Harr	0	0	1	1	4	0	0	1	6
67017	Hornån	642793	140034	Harr	3	1	1	1	3	9	6	7	9
67006	Huskvarnaån	640882	140833	Harr	0	0	0	0	0	0	0	0	1
67013	Hökesån	642382	140034	Harr	2	2	5	0	2	1	2	1	13
67015	Knipån	642519	140034	Harr	1	1	6	59	3	2	3	4	7
67023	Krikån	644225	140593	Harr	0	0	0	2	0	0	0	0	0
067028c	Kvarnbacken	647515	141709	Harr	0	0	0	0	0	0	0	0	1
67043	Kärsbyån	649395	145210	Harr	0	0	17	12	16	5	1	24	30
67011	Lillån Bankeryd	641742	140105	Harr	1	1	1	22	2	1	0	1	8
67006	Lillån-Huskvarna	640781	140921	Harr	0	0	0	1	2	1	0	0	14
67025	Nykyrkebacken	644684	140704	Harr	0	0	0	2	0	0	0	0	0
067042b	Odensbergsbacken	650678	144980	Harr	0	0	0	0	0	0	0	0	8
67021	Rödån	643698	140448	Harr	3	0	4	5	3	0	2	14	15
67004	Röttleån	643133	141876	Harr	1	0	0	3	5	9	13	26	25
067044a	Sjöhamrabäcken	648780	145470	Harr	0	0	0	0	0	0	0	0	5
67030	Sjörydsbacken	646595	141203	Harr	0	0	0	0	0	0	0	1	4
67007	Skrämmabäcken	640875	140705	Harr	0	0	1	1	1	1	1	0	10
67024	Skåmningsforsån	644344	140606	Harr	3	8	5	2	12	1	2	12	13
067028c	Spakåsbäcken	647267	141632	Harr	0	0	0	0	0	0	0	0	1
67020	Svedån	643429	140377	Harr	1	2	1	1	2	4	1	0	8
67008	Tabergsån	640765	140278	Harr	0	0	0	0	0	0	0	0	4
67014	Tumbäcken	642475	140030	Harr	1	1	0	0	0	0	0	0	2
067028c	Ulvhultsbäcken	647432	141690	Harr	0	0	0	0	0	0	0	0	1
67000	Vättern Visingsö hamn	-	-	Harr	0	0	0	0	0	1	0	0	0
067046a	Ålebäcken	646332	143185	Harr	0	0	2	0	0	0	0	11	17
Antal besökta vattendrag:					12	11	17	19	19	14	14	15	38
Antal besök totalt:					19	29	72	125	94	69	57	213	400

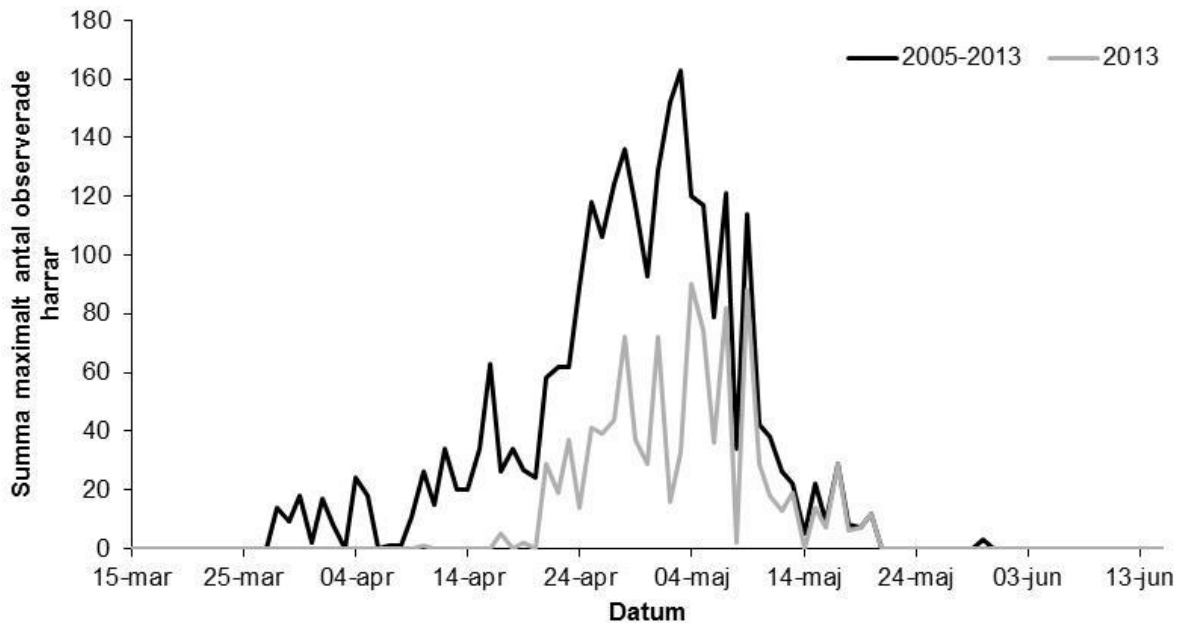
Tabell . Sammanställning av det maximala antalet observerade harrar per besök och vattendrag årsvis i samband med harrleken 2005-2013.

BAO_Nr	Vattendrag	Xkoord	Ykoord	Art	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
067028b	Almnäsbäcken	645935	140975	Harr	-	-	-	-	-	-	-	-	24
067028c	Baggabäcken	647284	141640	Harr	-	-	-	-	-	-	-	-	0
67018	Bäckeboäcken	642964	140107	Harr	-	-	-	-	0	-	-	-	-
67009	Djupadalsbäcken	641053	140187	Harr	-	-	-	-	-	-	-	-	0
67049	Djurkälleäcken	649424	145114	Harr	-	-	-	-	-	-	-	-	0
67012	Domneån	641825	139990	Harr	-	-	-	0	0	-	-	-	0
67010	Dunkehallaån	640840	140160	Harr	-	5	-	8	6	3	4	3	8
67005	Edesvarnaån	641744	140910	Harr	-	-	-	0	-	-	-	-	0
67019	Gagnån	643074	140193	Harr	5	10	5	3	1	5	5	8	8
67002	Girabäcken	643920	142305	Harr	-	-	-	-	-	-	-	-	0
67003	Gisebobäcken	641368	140866	Harr	-	-	-	-	-	-	0	-	0
067033c	Granviksån	650154	142695	Harr	-	-	1	-	0	-	-	-	0
67049	Gränsbäcken	644375	142544	Harr	-	-	-	-	-	-	-	-	0
67003	Gudmunderydsbäcken	642415	141205	Harr	-	-	-	-	-	-	-	-	0
67048	Gyllingebäcken	644620	142655	Harr	-	-	-	-	-	-	-	-	0
67029	Hjoån	646529	141125	Harr	15	3	6	11	18	7	11	48	54
067026b	Hjällöbäcken	645147	140717	Harr	-	-	12	0	1	-	0	2	18
67022	Holmån	644071	140556	Harr	-	-	10	2	5	-	-	0	8
67017	Hornån	642793	140034	Harr	25	4	9	5	10	6	4	9	18
67006	Huskvarnaån	640882	140833	Harr	-	-	-	-	-	-	-	-	0
67013	Hökesån	642382	140034	Harr	4	1	5	-	0	0	0	3	19
67015	Knipån	642519	140034	Harr	-	-	2	3	0	0	0	1	15
67023	Krikån	644225	140593	Harr	-	-	-	0	-	-	-	-	-
067028c	Kvarnbäcken	647515	141709	Harr	-	-	-	-	-	-	-	-	0
67043	Kärsbyån	649395	145210	Harr	-	-	5	18	12	4	6	39	14
67011	Lillån Bankeryd	641742	140105	Harr	-	-	-	0	0	0	-	0	0
67006	Lillån-Huskvarna	640781	140921	Harr	-	-	-	0	0	0	-	-	0
67025	Nykyrkebäcken	644684	140704	Harr	-	-	-	0	-	-	-	-	-
067042b	Odensbergsbäcken	650678	144980	Harr	-	-	-	-	-	-	-	-	0
67021	Rödån	643698	140448	Harr	2	-	8	1	0	-	0	2	12
67004	Röttleån	643133	141876	Harr	-	-	-	0	15	9	4	11	9
067044a	Sjöhamrabäcken	648780	145470	Harr	-	-	-	-	-	-	-	-	0
67030	Sjörydsbäcken	646595	141203	Harr	-	-	-	-	-	-	-	0	0
67007	Skrämmabäcken	640875	140705	Harr	-	-	2	1	0	0	0	-	0
67024	Skämningsforsån	644344	140606	Harr	-	4	6	0	2	0	0	0	21
067028c	Spakåsbäcken	647267	141632	Harr	-	-	-	-	-	-	-	-	0
67020	Svedån	643429	140377	Harr	1	-	-	0	0	0	0	-	0
67008	Tabergsån	640765	140278	Harr	-	-	-	-	-	-	-	-	0
67014	Tumbäcken	642475	140030	Harr	-	-	-	-	-	-	-	-	0
067028c	Ulvhultsbäcken	647432	141690	Harr	-	-	-	-	-	-	-	-	0
67000	Vättern Visingsö hamn	-	-	Harr	-	-	-	-	-	3	-	-	-
067046a	Ålebäcken	646332	143185	Harr	-	-	4	-	-	-	-	16	8

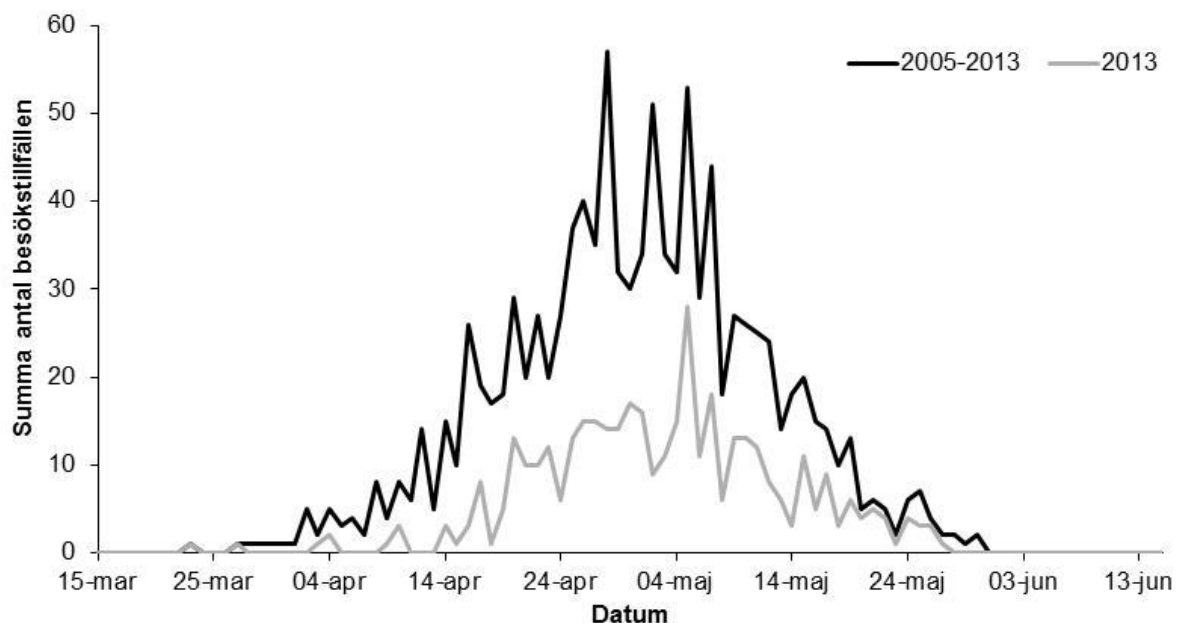
Antal vattendrag med harrobservation: 6 6 13 9 9 7 6 11 14

Maximalt antal observerade harrar: 25 10 12 18 18 9 11 48 54

Den första observationen av harr våren 2013 skedde i Kärsbyån den 10:e april, vilket var något senare än normalt sett till perioden 2005-2013 (Figur) trots att lekfiskräkningen påbörjades vid ungefär samma tidpunkt (Figur). Förmodligen berodde detta på att våren inföll förhållandevis sent år 2013. I övrigt förefaller det som att harrleken i Vätterns tillflöden våren 2013 har följt samma mönster som under perioden 2005-2013.

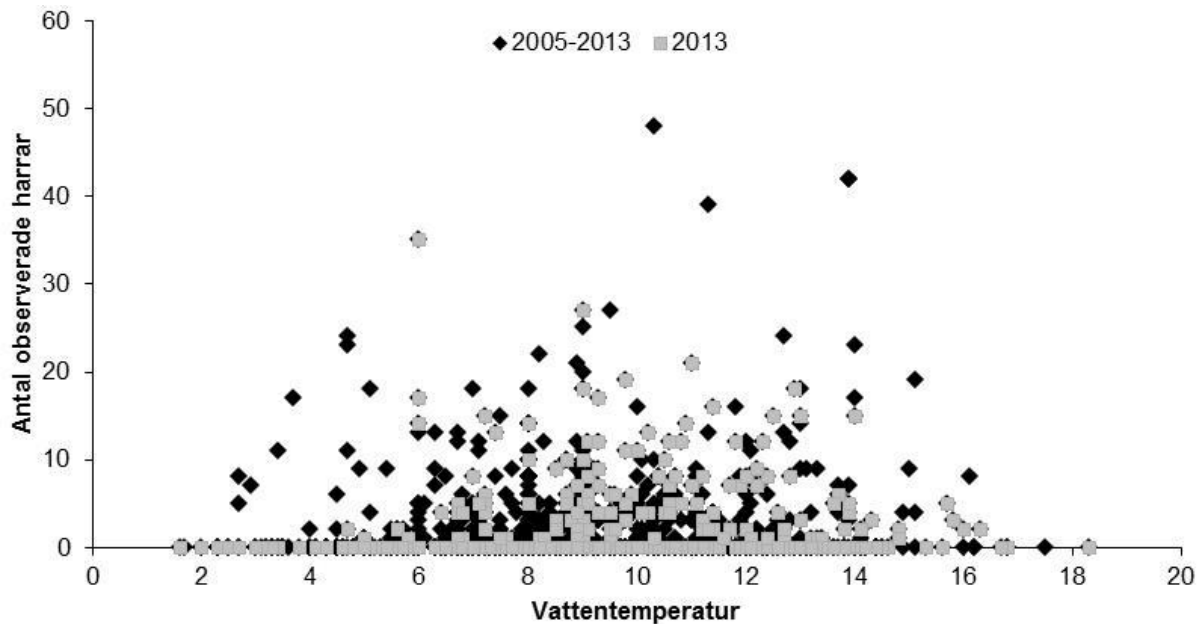
Figur . Summering av det maximala antalet harrar som har observerats vid ett enskilt besökstillfälle per vattendrag och datum i samband med lekfiskräkningen i Vätterns tillflöden på våren. Totalt omfattar diagrammet 1078 besökstillfällen i 42 vattendrag, varav harr har observerats vid 509 tillfällen i 17 vattendrag, under perioden 2005-2013.

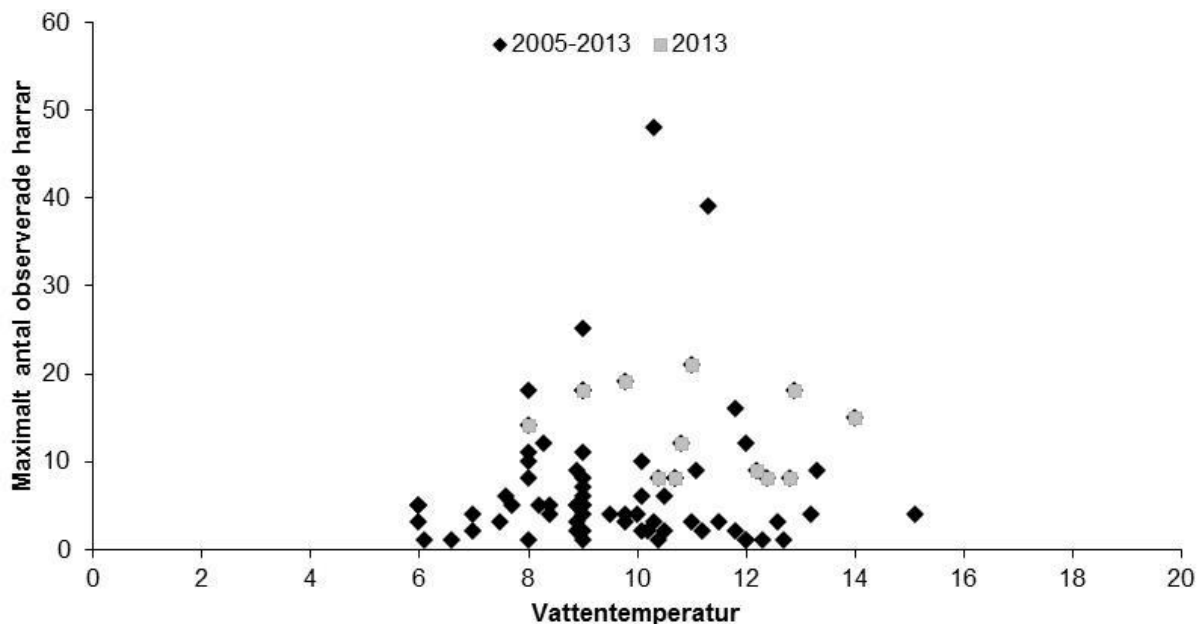
Figur . Summering av antalet besökstillfällen per vattendrag och datum i samband med lekfiskräkningen i Vätterns tillflöden på våren under perioden 2005-2013 (n=1078) respektive 2013 (n=400).

Något tydligt samband mellan den uppmätta vattentemperaturen och antalet observerade harrar förelåg inte vare sig under perioden 2005-2013 eller 2013 (Figur). Sannolikt har vattenföringen även en stor inverkan på när harren stiger upp i vattendragen för lek, vilket bidrar till den stora

spridningen. En tendens till kulmen i lekfiskaktiviteten framgår dock i temperaturintervallet 6-14°C sett till när det maximala antalet harrar har observerats i respektive vattendrag och år (Figur).

Figur . Antal observerade harrar i förhållande till uppmätt vattentemperatur i samband med lekfiskräkningen i Vätterns tillflöden på våren under perioden 2005-2013 (n=878) respektive 2013 (n=348).

Figur . Maximalt antal observerade harrar i respektive vattendrag med harrförekomst och år förhållande till uppmätt vattentemperatur i samband med lekfiskräkningen i Vätterns tillflöden på våren under perioden 2005-2013 (n=77) respektive 2013 (n=13).

Avslutningsvis vill vi rikta ett stort tack till alla de personer som på sin fritid har hjälpt oss att inventera harrens lekavdrag under våren 2013. **TACK!** Utan er hjälp skulle vi ha betydligt sämre kunskap om harrleken i Vätterns tillflöden. Vi hoppas också att flertalet av er har möjligheten och viljan att delta vid nästa års harrlek.